

Данік (Навуменка) Ірына Мікалаеўна – 15.08.1949 года.

Нарадзілася ў в.Дзергілі (х. Станкі) Зэльвенскага раёна Гродзенскай вобл. у сям’і лесніка. Паэтэса. Член СПБ. У 1956г. пайшла ў Дзергілёўскую 7-гадовую школу, працягвала вучыцца ў Булаўскай 8-гадовай школе, Закончыла Міжэрыцкую сярэдняю школу Зэльвенскага р-на ў 1967г. З 1968г. працавала токарам на Жданаўскім рамонтна-механічным заводзе Данецкай вобл., вучылася на вярчэнні аддзяленні Жданаўскага індустрыяльнага тэхнікума. З дзяцінства марыла стаць мастаком і мару ажыццявіла: у 1969г. паступіла ў Маскоўскі народны ўніверсітэт мастацтваў на факультэт выяўленчага мастацтва. Адначасова пісала прозу – апавяданні, эсэ. Вершы пачала пісаць у 1975г., першы верш надрукавала ў 1977г. у Зэльвенскай раённай газеце “Праца”, дзе нейкі час працавала карэктарам, лінатыпістам, селькорам. З 1978г. працавала загадчыцай Дзергілёўскага сельскага клуба. Вершы друкаваліся ў раённай газеце “Праца”, “Гродзенскай праўдзе”, “ЛіМе”, “Сельскай газеце”, Часопісе “Маладосць”, гучалі на рэспубліканскім і абласным радыё і тэлебачанні. Завочна закончыла Гродзенскае культпра-асветнае вучылішча (1979 – 1982гг.). З 1986г. жыве ў в. Стральцы Мастоўскага раёна. Працуе дырэктарам Стральцоўскага дома культуры. Друкавалася ў калектыўных зборніках “Краю мой – Нёман” (Мн., Маст. літ., 1986), “Каля Нёмана” (Масты, 1994), “Бацька наш Нёман” (Мн., Юнацтва, 2001), “Галасы” (Гродна, 2002 – 2005), “Наша Лорка” (Слонім, 2002), “Вітражы” (Гродна, 2006). Выдала зборнік вершаў “Мой светлы дзень (2006)”.

РАНАК ЖЫЦЦЯ

Над вадою клубіўся туман...
Белы-белы, нібы малако.
У прыроды гарачы раман –
Цалавалася неба з ракой.
Урачыста світанак палаў

Над задумлівай поймай ракі
І прамень першабытна кранаў
Востры край залатой асакі.
Заківаў галавою чарот,
Вербы з воч пакрывала знялі
І віроў зацалованы рот
Засмяўся, як хвалі плылі.
Ах, як хочацца жвавай вадзе
Заставацца такой, як раней...
Ранак плыў у сядняшні дзень
Жаніхом на зялёным чаўне...

СЯРЭДЗІНА ЛЕТА

Зязюля змоўкла да Пятра...
Гавораць – будзе холадна.
Але ўсё кружыцца вятрак
І пазірае молада.
Мо і было калі раней,
Што восенню - мяцеліца...
Але не верыцца ўсё мне.
Што будзе так – не верыцца.
Бо тут – сярэдзіна цяпла,
Амаль макушка ліпеня.
Зязюля проста ўцякла,
А нам спякота выпала.
І млява марыцца траве
Пра ўсе нягоды гэтыя,
Адно танцулькі ў галаве
Пад песні недапетыя...

14\07 – 2014 г.

ЭСКІЗ

...Бусел памыўся ў цёплай вадзе-
Смешна адбіўся на сажалцы дзень.
Потым расправіў над сцежкай крыло...
Жоўценькі гравій і лета было.
Высахнуць крылы – і зноў паляціць...
Гэты край мілы яму не забыць...

ЦЁПЛЯЯ НОЧЫ, ГАРАЧЫЯ ДНІ

Цёплыя ночы, гарачыя дні...
Сохне трава пад нагамі вятрыска.
Нават кусаюць людзей авадні,

Калі яны набліжаюцца блізка.
А на палях пачалося жніво-
Падае колас прад ім на калені...
Жоўтай саломы духмяны сувой
Сцелецца доўга, нібыта праменні.
І неспакой...неспакой...неспакой
Моцна агорне душу маладую,
Бо над Зальвянкай –імклівай ракой
Месяц павесіў струну залатую.
Грае той ліпень на звонкай струне
І паплыла яго песня на хвалях.
Ціхае воблака ў цёплым руне
Мякка схавалася з ёю ў далях.
Зноў над зямлёю ўспыхне зара
І павучок заплятае ёй косы.
Дадзена нам тут Радзіму ствараць-
Проста і чыста, нібыта пракосы...

У ВЯНОК ЦЁТЦЫ

Хацелася, як лепш...
Каб назаўжды з Радзімай...
Але прыходзіў верш.
І бачым – не адзіны.
Хацелася найперш
Аддаць сябе народу,
А лёс... Яго хоць рэж-
На смерць ёй выдаў згоду.
Хацелася пісаць
На радасць Беларусі
І сцяг яе падняць
У радасці і скрусе.
...Расколецца скала,
А мора вечна будзе...
Як добра, што была
І песняй стала ў людзе...

МАРА ЦЁТКІ

Верыла, што так і будзе...
Марыла, каб стала так...
А гады былі – як судзі
І жыццё - нібы кулак.
Толькі слова засталася,
Беларуская зямля
І ад зернетка – калоссе,
Што пакінула ралля.

Мова роднаяліецца,
Як імклівая рака...
Наша сувязь не парвецца,
Наша крэўнасць – у вяках...

МАРА

Ад тых часоў – стагоддзе праяцела,
Калі жыла паэтка на зямлі...
А як яна на свеце жыць хацела!
Як марыла, каб сёння мы жылі.
І як радкі паперу цалавалі,
Калі яна пісала новы верш...
Але вайна... І клічнікамі сталі
Яе сляды паміж ваенных меж.
“-Няўжо навек пакіну тое неба,
Дзе так прывольна плакаў салавей?
І позірк ніў, і цёплы водыр хлеба,
І васількі на ласкавай траве?
За ўсё, за ўсё заплачана здароўем...”
Глядзеў у вочы твой апошні шлях.
...А новы дзень запальваўся зарою,
Нібы маёй Радзімы вольны сцяг!

У МУЗЕІ ЦЁТКІ

1

Дыхнула даўніною...
Прыглушана стаю...
Ты недзе за сцяною
Гаворыш нам:
“- Жыву...”
Нібыта час вяртаеш.
Нібыта разам зноў.
І позіркам світаеш,
Дзе праўда і любоў!
І сіла там такая,
Што лёс свой узняла.
Аж цемра ўцякае
Да Божага крыла...

2

Не вецер падуў мне з ваконца,
А раптам убачыла я
Дыханне паэткі праз сонца-
Нібы яна сонцу свая.
Далёкай вайны адгалоскі
Па ціхім пакоі плылі
Да тое маленькае вёскі,
Дзе вершы ў сэрцы жылі.
І зноў яна йшла маладая

У самае пекла тады,
А вера і праўда святая
Яе да бязсмерця вялі.
І плыў яе дух па музею,
І я адчувала той час,
Калі маладую надзею
Яна пакідала для нас...

ЛЁС

Лёс твой кароткі і горкі...
Колькі змагла б ты зрабіць,
Каб не астрогаў каморкі?
Каб засталася ты жыць?
Каб не вайна і хвароба...
Каб не смяротны агонь...
Лёсу жабрацкая торба-
На беларускае бронь.
Толькі не сціхне ніколі
Сэрца жывы калаўрот.
Той, што жалейкай у полі
Вёў да свабоды народ.

22-07-2014 г.

ЗЭЛЬВЕНСКІЯ МАТЫВЫ

Звінеў калісьці Ганненскі кірмаш
І з розных месц у Зэльву прыязджалі:
З Масквы, Варшавы і з Парыжа аж!
О, іх заўсёды радасна страчалі.
Цяпер не тое... Высахла рака...
І баржы тут даўно не праплываюць.
Але Сапегі чуецца рука,
Як толькі грушы ў садзе паспяваюць.
Аднойчы тут ён дрэвы пасадзіў
І людзі іх назвалі “Сапяжанка”...
Салодкія, духмяныя... Глядзі:
Яны цяпер яшчэ красуюць ярка.
Той час забыўся ў памяці людзей,
А смак яго застаўся ў нашых душах.
У цёмнай гушчы радасных падзей-
Усё хавае нашых лёсаў пушча...

БАГАЦЦЕ

Змянілася наваколле:
Дарогі, узгоркі, палі,
А некалі – толькі поле

І грошы багаццем былі.
Цяпер разаралі межы,
Навокал будоўляў размах.
І вецер з Зальвянкі свежы,
Які прадувае шлях.
Пагляну – стаяць палацы,
Машыны імчаць па шашы.
Багацце ў кожнага з працы,
З народнай нашай душы.
З таго, што жыццём завецца
І кліча наперад нас...
Вядзі мяне, шчырае сэрца
У новы і велічны час.

ЗЭЛЬВЕНСКАЕ МОРА

Каля Зэльвы разлілося
Зэльвенскае мора,
Дзе Купалле і Валоссе
Адсвяткуе горад.
А раней была Зальвянка
Рэчкай – непаседай...
І рабочы, і сялянка-
Кожны яе ведаў.
Бацька быў яе сярдзіты,
А яна- ніколі,
Хоць віроў кружылі платы-
Бачыла даволі.
Той кірмаш, дзе коні...людзі...
Дзе тавараў лаўкі.
І вякоў сярэдніх будзень-
Корань і прыстаўкі...
Дзе вадзе было так цесна-
Заліла пасевы
І асела, нібы песня,
Назаўжды ля Зэльвы.
Так смяецца людзям мора,
Што блакітна ззяе.
І яму тут вельмі добра-
Радасна вітае...

ЗЭЛЬВА

Зэльва стала сягоння прыгожай-
Гэта слаўны сапегаўскі кут.
Ён заўжды іншаземцаў трывожыць
І застацца прымушвае тут.
У кнігарні, у ціхай кавярні,

У той плошчы, дзе вольна душы.
У разбуранай каменнай стайні.
У будынках, што спяць ля шашы.
Як прайдуся адна каля цэрквы-
Нібы бачу стагоддзяў сляды,
Што вялі да яе толькі сэрцы...
Не разбурылі гэта гады.
Эх, якія былі тут кірмашы!..
Дух іх недзе паціху паўзе.
І ад гэтага радасці нашы
Даражэйшымі сталі ў вазе.
Як жа добра, што зноў ажывае
Свята тое, забытае сном
І Зальвянка, як сведка жывая,
Зноў вітаецца сонечным днём...

МАЕ...

Прабіраюся праз гушчар
Маіх думак, адкрыццяў, сумненняў.
І надзея смяецца ў твар,
Ды і веры жыве не меней.
Ну, адкуль вырастаюць яны?..
Іх так многа, як сонца ў небе.
І прыгожыя – як сыны,
Ці як кветкі на роднай глебе.
Прачынаюся – і пывуць...
Абвіваюць мяне рукамі...
Разам з кроўю маёй жывуць,
Урастаюць у плоць вякамі.
Не адчэпяцца – не прасі.
Хоць бажыся – твае навекі.
Разам з целам сваім насі
Мае думкі, нібыта лекі...

ЗВАНЫ

У касцёле званілі званы-
Рэха бегла ад іх далёка...
Быццам клікалі заўтра яны,
Ці буслоў адляцеўшы клёкат.
Лес вяршынамі загудзеў...
Застагналі макушкі сосен...
Быццам сэрцы чужых людзей,
Што сваю пахавалі восень.
Ах, як хораша звон ляцеў!..
Чулі ўсе, хто хацеў убачыць
Салаўя серабрысты спеў,

Перапёлкі чароўны сачык.
І як толькі пагас прамень,
На якім ён ляцеў у неба-
Нібы вывернуў плуг крэмень,
Што даўно пахавала глеба...

ЦАРКВА

Да сівога Нёмана
Рэчачка цякла...
А на горцы стомлена
Плакала царква.
Слёзы яе чыстыя
Капалі ў расу
І сама Прачыстая
Запляла касу.
Слёзы яе выцерла,
Завязала бант.
Залатымі ніцямі
Падтрымала рад.
І малітву цёплую
Богу панясла...
Звон – як сэрца цёхкае...
Цэрква ажыла.
Дзверы не зачыняцца-
Людзі йдуць і йдуць...
Над маёй Айчынаю
Словы іх плывуць...

БЕЗ ТАТЫ

Не шумі ты, цёмны бор...
Не кукуй, зязюлька...
Ой, не выйдзе больш на двор
Родны мой татулька.
Ой, не пойдзе да травы,
Не пакосіць межы.
Не падыме галавы
Да высокай вежы.
А я гляну на ваду,
Што зямельку мочыць
І сцяжынаю пайду,
Куды вядуць вочы.
Можна плакаць і рыдаць...
Цяжкім сном забыцца...
А цябе ўжо не падняць
І не прытуліцца.
Не прамовіць, што люблю,

Што без таты цяжка...
Паляцела – не злаўлю
Яго лёсу пташка...
14\07\ -2014г.

ПАЦЯМНЕЛА

Пацямнела... Нібыта вечар...
Стала змрочна маёй душы...
Думкі зноў прыляцелі на вечары
Памагчы мне задачу рашыць.
Нешта шэпчуць... Усё не тое...
Закрываю сябе на ключ...
Тоне правіла залатое,
Нібы ў сажалцы цяжкі буч.
Можа заўтра настрой зазьяе
І спадзе цяжкі гнёт з жыцця.
Бачу ў сне, як з душы спаўзае
Меланхолія забыцця...
І бягу я насустрач лёсу
Безтурботнай сваёй хадай.
...Як далёка бяжыць адгалоссе
За паэткаю маладой...

ВОСЕНЬ

А бэз адцвіў у маі.
У чэрвені – язмін...
У ліпені туманы.
Прынамсі – быў адзін.
Цяпер і не адкажаш-
На колькі хопіць сіл,
А ноч малое сажай
Усё на свой капыл.
Такі настрой асенні,
Што хоць завый ваўком.
Дажджы у рад паселі
І цешацца вакол.
Пайду праз ціхі позірк
У лістапад душы
І цень свой, нібы возік,
Паціху варушы...
Запаліцца калісьці
Вясёлкай угары
Яе жывое лісце
На воблаку старым...

ЦЫКЛ ВЕРШАЎ

“ВАЙНА Ў ДАНБАСЕ. 2014 год”

Вайна гучыць на ўсе лады...
Няўжо дапраўды гэта?
І навабранец малады
Насмерць забіты летам.
Яму няма і дваццаці...
Зусім зялёны воін.
А вішням сонечна цвісці
І гнуцца на прыволлі.
О, Украіна!.. Адкажы,
Чаму ты зноў у бойцы?
Снапы пшанічныя вяжы
І хай гуляюць хлопцы.
Не дай загінуць маладым-
Хай любяцца да ранку...
...А над Данбасам – чорны дым
І смерць ляціць на танку.
Там б’юць прыцэльна па дамам...
Куды схавацца дзецям?
А днём хаваюць тат і мам-
І доўга плача вецер.
Нібы містычнае кіно:
Без розуму, без рамы.
...Зямля не бачыла даўно
Такой балючай драмы...
28-08-2014г.

САУР –МАГІЛА

Саур – Магіла... Колькі лёсаў...
Ляжыць пад гэтаю травой...
Ізноў вайны скрыпяць калёсы
І цягнуць жудасны сувой.
А там – узрывы і пажары...
Пачатак пекла і канец.
Фрагмент самой нябеснай кары...
Хто перад ёю ты, баец?
За што табе, Данбас, такое ?
Агнём палае ўсё вакол...
Няўжо, настоены спакоем,
Свет зноў спяшаецца на кол?..
Ці думаў хто калі пра тое,
Што зноў тут лягуць назаўжды
На наша поле залатое
Надзеі, мары і гады?!
26-08-2014 г.

ТАМ, ДЗЕ МАЯ МАЛАДОСЦЬ

Там, дзе мая маладосць
Звонка спявала вясною,
Сёння найгоршае ёсць-
Край перапоўнен вайною.
Дзе цалавалася я,
З любым хадзіла да мора-
Сёння другая сям'я
Бачыць узрывы і гора.
Дзе я пісала лісты,
Часта чакала адказу-
Плача падворак пусты,
Стаўшы варожым адразу.
Сёння ў Данбасе вайна...
Падаюць людзі і дрэвы.
І паміж імі – сцяна...
Новыя выраслі гербы.
Толькі якою цаной?..
Дзень – як святло на галінцы
І на дарозе адной
Б'юцца браты – украінцы.
Можа даволі ўжо ім
Вечна за долю змагацца?
...Воблакі ў небе - як дым
Будуць да Кіева слацца...

УКРАЇНСКАЯ ВАЙНА

Данецк змагаецца штодня...
У Краматорску стрэлы...
У Канстанцінаўцы вайна
І вёскі дагарэлі.
Сняслі снарадамі Славянск.
Дарогі падарвалі...
У барыкадах і Луганск-
Усе вакзалы сталі.
Што гэта робіцца цяпер?
Свае ў сваіх страляюць.
І чалавек, як дзікі звер...
А ад звяра - ўцякаюць.
Але куды? Тут родны дом.
Зямля, сям'я і дзеці?
Вакол адзін суцэльны гром,
Адна бяда на свеце.
І плача Кальміус сівы
Як горкае дзіцятка,
Што толькі ён з сухой травы

Плыве да мора гладка...

АЗОЎСКАЕ МОРА

Азоўскае мора – блакітныя далі...
Чароўныя гукі прыбою...
Ты помніш, мой любы, агні Азоўсталі,
Якія нам ззялі з табою?
Вада цалавала мае басаножкі
І плаўна назад адпаўзала.
“А я да цябе прытулілася трошкі”-
Пра гэта на вуха сказала.
Свяціліся недзе агні парахода,
Гудзелі напружана хвалі...
А я аж з-пад Зэльвы задумлівай родам,
Дзе нітку на шчасце мне пралі.
Хоць мора мяне чаравала з дзяцінства
І слала лісты праз Зальвянку-
Сваю Беларусь пакахала я чыста,
Крыніцу ў Станках – калыханку.
І там, дзе паспелі даўно ўжо суніцы,
Дзе буслы гняздзечка злажылі,
Жылі мае сёстры – мае чараўніцы
І край, дзе каваліся сілы.
Спявала мне мора пра летнія ночы,
Пра рэчкі азёры і росы.
Як нашых бяроз залацістыя вочы
Цалуюцца з небам увосень.
...Чаму я паехала цёплай зімою,
Пакінула сумнае мора?
І ты не застаўся навекі са мною-
У свет паляцеў, быццам жораў.
Цяпер там вайна...
Паміраюць надзеі
І зноў разбіваюцца лёсы.
Ды рэхам ляцяць баявыя падзеі-
Маёй маладосці калёсы...

29-08-2014г.

МАРЫУПАЛЬ

Горад Жданаў – Марыупаль...
Прыазоўская вясна...
Тут Куінджы хлопцам тупаў,
Слава горада расла.
Тут свяцілася натхненне
У дзяўчыны маладой...
Паэтычнае насенне

Мора кінула вадой.
І пайшлі радкі на волю
Як азоўскія бычкі,
Але Жданаўскаму полю
Залічыліся ачкі.
Не забудзе вечна, мусіць,
Марыупальскі курсант,
Як дзяўчына з Беларусі
Прасавала яму кант.
І цяпер, калі над морам
Плача чайка дзень і ноч,
Не здавайся, любы горад,
А наперад смела кроч!
29-08-2014г.

**ЦЫКЛ ВЕРШАЎ
“МАЕ МАЛАДЫЯ ГАДЫ”.
РАМАНТЫКА**

А мора снілася ўначы...
І вось аднойчы летам
Мне захацелася ўцячы
Ад поля, лесу, кветак.
І я паехала ў Данбас,
У слаўны горад Жданаў,
Дзе мора чаравала нас
Экзотыкай экраннай.
А там – спякота... прыгажосць...
Там мора - як жывое...
І я адчула, што я ёсць
Маленькаю такою.
А мора ззяла і жыло,
Свяцілася, спявала
І гэткім радасным было,
Нібы мяне чакала...
Я назаўжды спазнала тут,
Што значыць жыць далёка,
Хоць сніўся мне бацькоўскі кут
І салавей галёкаў.
Але рамантыка вады
Навек забрала сэрца
І што я бачыла тады-
У вершах адаб'ецца...
9-09-2014 г.
ЗАВОД

Ён называўся РМЗ:
Рамонтна-механічны...

Тут слова цвёрдае ў вазе,
Яшчэ - працэс тэхнічны.
І праца...праца дзень і ноч...
Тры змены працавала.
Я –токара. Ад жалеза воч
Амаль не падымала.
Хоць так хацелася на пляж-
Паплаваць, папляскацца,
Але ўсё гэта – толькі ляж-
Знікала...Толькі праца...
Станок такарны і дэталі
Мне сніліся так часта,
Што на завод, нібы на баль,
Я крочыла заўзята.
Так слаўна, весела ішлі
Нядзелі і дэкады,
Бо сэнс вялікі мы знайшлі
У рытме нашай праўды.
І працавалі, як маглі,
І марылі пра зоры...
...А сёння - пушкі загулі
І бітва дзень каторы...
9-09-2014 г.

ТАКАРНЫ СТАНОК

Патрон так хутка кружыцца-
Закружыць галаву...
Але разец не тужыцца:
-Я весела пыву!..
І стружачка гарачая
Злятае ўніз хутчэй.
Не зачэпі – кусачая,
Бо пацячэ з вачэй...
Дэталі выходзіць гладкая,
Як шоўк жывой травы.
І вырастае хаткаю
На століку крывым.
Зімой, вясной і восенню
Станочак мой гучыць,
Але да хваляў з просінню
Хацелася ўцячы.
Вада змывала лішняя-
Усе мае грахі
І адкрывала іншыя
Да радасці шляхі...
9-09-2014 г.

МЕХАНІЧНЫ ЦЭХ

Цэх мой механічны
Весела гудзе.
Выдых хаэтычны
На прастор ідзе.
Фрэзерны, такарны,
Шліфавальны гул
Для завода – гарны...
Без яго - прагул.
І размер патрэбны
Вытачыць разец,
А патрончык срэбны
Проста маладзец!
9-09-2014 г.

ПАСЛЯ ЗМЭНЫ

Гудзе спіна і ныюць ногі,
Калі вяртаешся дамоў...
Бо працавала да знямогі,
А норму выканала зноў.
Калі на лавачку прысела
І глянула на выраз веж-
Адчула раптам подых сена
І новы васільковы верш.
Не змыла мора і прыбоем
Красу далёкую зямлі,
Дзе хата пахла сырадоём
І твае радасці плылі...
9-09-2014 г.

СПАТКАННЕ

Азоўскае мора...
Блакітныя далі...
Нібыта ўчора
На крыллях ляталі.
Салёныя пырскі
Мяне цалавалі...
А бераг не блізкі.
А хвалі гулялі.
А ты быў прыгожы
І я маладая...
А вечар трывожыў...
А поўня – рудая...
10-09-14г.

РАЗЛУКА

Недзе ў памяці далёка
Тыя светлыя гады,
Дзе так хораша і лёгка
Мне было з табой заўжды.
Сустракаліся, кахалі.
Не маглі пражыць і дня,
Каб не бачыцца...
Чакалі...
...А чаму цяпер адна?
Ты паехаў назаўсёды,
Стаў камусьці дарагім
І ржавеюць параходы,
Ад нястрыманай тугі.
Я таксама не сумела
Жыць шчасліва без цябе...
Новы лёс пішу набела,
А сумленне ўсё скрабе...
11-09-2014 г.

ВОСЕНЬ У МАРЫУПАЛІ.
Заалелі паркі і алеі...
Лес накінуў свой руды пінжак
Восень нашывае свае леі-
Робіць гэта адмыслова так.
Пад нагамі лісце аж шапоча,
Быццам хоча расказаць усім,
Як нядаўна ты па сцежцы крочыў-
Форму сваю хораша насіў.
А матроска такбыла да твару!
Клёш звычайны, беленькі каўнер...
Быццам сонца разбівала хмару,
Як ішоў насустрач кавалер.
О, курсант! Усе цябе любілі!
Нават лісце падала да ног...
Вушы парка, мабыць, не забылі
Тыя словы, што сказаць не мог.
І цяпер, калі разносіць вецер
Словы-лісце, што забыўся ты-
Пасвятлела нібы ў гэтым свеце,
Горад стаў прыгожы... і пусты.
11-09-2014 г.

ЗІМА

Захварэла табою:
Ні радка, ні ліста...

Бераг плача прыбоем-
Белай пенай растаў.
Хмары нізка аселі-
Можна сціснуць рукой...
Развялі акварэлі
І жывы неспакой.
Нешта сціснула слова,
Не пускае яго...
Але хваляй вясёлай
Піша трыпціх снягоў.
Узнімаецца птушкай
Над паверхняй вады,
Каб пад белай падушкай
Жыў настрой малады.
11-09-2014 .

МАЯ ЗЯМЛЯ

Гучала музыка адна,
Калі праехалі трамваі...
А я ўставала давідна
І зноў на працу шыбавала.
Там столькі гукаў адгуло!
Там столькі позіркаў світала!
Усё найлепшае было
І ў будучым асновай стала.
Мой Марыупаль...
Мой Данбас...
Мая стрыечная радзіма...
Ты выпраўляла ў людзі нас,
Усё было ў табе адзіна.
А сёння – выбухі і кроў...
Гараць запаленыя шахты...
Там наламалі столькі дроў,
Што выправіць – не хопіць вахты...
І мне баліць твая бяда-
Што адпраўляю думкі Богу
Аб тым, як курчыцца вада
І хвалі раненыя стогнуць...
12-09-2014 г.

МАЛЮНАК ГОРАДА

Праспект Перамогі сумуе-
Няма там былых перамог...
Вайна Марыупаль штурмуе,
А будзе што? – Ведае Бог!
Там дзеці дарослымі сталі,

Там мора хвалюецца так,
Што лодкі рыбацкія сталі
І стаў дабравольцам рыбак.
Заводы там мала працуюць,
Не плацяць зарплату даўно.
І толькі снарады малююць
Дамоў і праспектаў панно.
Не будзе на свеце спакою,
Пакуль не заглохне вайна...
...Як хочацца моцнай рукою
Навесці парадак да дна.

ШАХЦЁРСКІ КРАЙ

Данбас...Данбас...Шахцёрскі край...
Тут пад зямлёй – адныя шахты...
А мне здалося – гэта рай,
Калі дамоў ляцела з вахты.
Зарплата добрая была
І ў дзень яе мы святкавалі:
Няслі прысмакі да стала,
І дружна, хораша спявалі.
Ды працаваў заўжды гарняк
І не здаралася прагулаў...
...А сёння “ГРАД” лупцуе так-
Расчырванелася аж дула.
Што стане з гэтаю зямлёй?
Яна і зверху перабіта.
Шахцёрскі край - жыццё маё...
Усё закручана кульбітам...
30-08-2014г.

БЕЖАНЦЫ

Дваццаць першае стагоддзе...
Наш сучасны век...
Паўтараў у кожным родзе
Крыўду чалавек.
Наплыла на Украіну
Страшная вайна...
Б’юцца людзі за краіну,
А чыя віна?
Не знайсці тут вінаватых-
Кожны вельмі праў.
А чаму ўцякаюць з хаты?
Людзям не да спраў.
“Быць бы жыву”- як гавораць,
Абыйсці бяду.

Хоць у бежанства за мора,
А жывым іду.
Толькі б выжыць мірным людзям,
Зберагчы дзяцей...
Страшны Суд за ўсё асудзіць.
Бежанства расце...

ДРУГАЯ РАДЗІМА

У Беларусі – бежанцы з Данбаса...
З Луганску людзі ў Слоніме жывуць...
І нас жыццё звязала моцным пасам-
Не разарваць...
Але не ў гэтым суць.
А ў тым, што так гвалтоўна і сучасна
Жыццё зрабіла з лёсамі людзей!..
О, як змясціць у сэрцы сваім ясна,
Што трэцяя сусветная ідзе?
А тут бярозы ім спяваюць ціха
Пра Беларусь, што памятае гром
І Украіна, дзе гуляе ліха-
Цяпер далёкі і халодны дом.
Сцягнулі сэрца жалем і тугою
Пражытыя і мілыя гады...
Мая зямля Радзімаю другою
Для бежанцаў тут стала назаўжды.

МАЯ ДАНЕЦКАЯ ЗЯМЛЯ

Гляджу навіны кожны дзень:
Ваююць у Данбасе...
Там гінуць тысячы людзей,
А больш жывуць у страсе.
І пальцы ціснуцца ў кулак:
-Чаму так сёння ў свеце?
Ляжыць паранены гарняк
І думкі носіць вецер:
-Навошта гэтая вайна?
Задумайцеся, людзі!
І толькі вырасце цана,
А што праз месяц будзе?..
Мая данецкая зямля!
Ці мала ты пылала?
Карміліцай заўжды была
І вугаль здабывала.
Цяпер ці будзе так далей?
Адказ падкажа заўтра...
І верыць хочацца, але-

Наіўным быць не варта.
31-08-2014г.

ПОРТ

Вечар ціха гайдаўся над морам
І ў тумане плылі караблі,
Але руку працягваў ім горад-
Кранаў пальцы жывымі былі.
Змрок ахутваў дамы і падворкі,
Вёў у гавань ружовы свой флот.
Захлынаўся ў водары горкім
Марыупальска-Жданаўскі порт.
Эх, як мякка вада абдымала
Цяжкі якар, што падаў на дно
І салёнай вадой абмывала
Цела палубы. І не адно.
Прыстань судну – як доўгае свята
І не скончыцца музыка нот,
Бо і ноччу працуе заўзята
Марыупальска – жданаўскі порт.
3/09-2014 г.

МЫ БЫЛІ...

Пачынаю без пэўнай ахвоты
І расказваю вершамі зноў,
Як душы напаўняюцца ноты
Светлай музыкай радасных сноў.
Мы былі маладымі калісьці
І кахалі, і марылі так,
Што заўсёды знаходзілі выйсце,
Хоць адбіўся нявернасці знак.
Новы лёс падымалі з руінаў
Цераз цяжкія мукі жыцця
І трапеча над вольнай краінай
Сімвал нашай рэспублікі – сцяг!
Хоць крычы, хоць страляй, а не зменіш...
Будзе так, як зрабілася так.
Толькі тое нічым не заменіш,
Як не зменіш на долар пятак...
5-09-2014 г.

ТРЫВОГА

Гараць ізноў мнагаэтажкі...
Бальніцы пад абстрэламі...
Вайны сучаснай позірк цяжкі

Не адпіхнеш арэлямі.
Не перавернеш, як старонку,
Не замалюеш фарбамі...
Не запіхнеш у скрынку тонку,
Не параўнуеш граблямі.
Усё змянілася на свеце-
На свой віток спяшаецца...
І толькі плача ціха вецер,
Што гора пацяшаецца.
Што так усё пераарана
Снарадамі, гранатамі
І мой Данбас – жывая рана
Пад спаленымі хатамі...
Няўжо і тут не пашкадуюць
Праспекты, паркі, скверыкі,
Дзе ветры восеньскія дуюць
У вочы аж з Амерыкі...
Але трапеча сцяг свабоды
Над вуліцамі горада,
Дзе хораша жылі народы
Без выстралаў і голада.
31-08-2014 г.

ДАНЕЦКІ ВАКЗАЛ

У Данецку разбіты вакзал...
Там я столькі разоў пабывала.
Каля касаў – нібыта базар,
Але неяк білет даставала.
Лёс аднойчы мяневыпраўляў
Да Азоўскага цёплага мора
І наказ не здавацца даваў
Пад вясёлую польку ўзораў.
Беларус, украінец, казах...
Малдаванін, эстонец, ці рускі...
Колькі нацый прыехала -страх!
Ды вакзал не баяўся пагрузкі.
Бо былі ўсе адзіным звяном
У вяночку савецкага часу,
А цяпер гэта мроіцца сном,
Хоць сто раз станавіся ў касу.
Не паедуць туды цягнікі
І не ведаюць людзі, што будзе?
Час прыйшоў на планету такі-
Уцякаюць ад выбухаў людзі...
31-08-2014 г.

“МІНСК-МАРЫУПАЛЬ”

Адмянілі рух на Марыупаль...
Адмянілі, бо ідзе вайна...
У Данбасе сённа – столькі трупаў.
Дзе тут праўда?
Не відаць і дна.
Людзі едуць у другое месца,
Дзе спакойна сонца ўстае.
Бо вайна пад бокам, а не дзесьці-
Гінуць украінцы там свае...
Як жа так зрабілася з суседам,
Што ідзе крывавае вайна?
“ГРАД” страляе, а за імі следам
Непазбежнасць коціцца адна.
Не ідзе цягнік на Марыупаль,
Але мне так хочацца туды...
...Бежанцаў ізноў выходзіць група
З тых мясцін, дзе гэтулькі бяды...
18-08.

РАЗБІТЫ ЧАС

Бялюткай коўдрай месяц накрывае
Азоўскі бераг...Потым растае...
А вецер нешта вуліцай спявае,
Разносіць думкі светлыя свае.
Барвовы шлак у моры дагарае,
Агні завода свецяцца ў начы
І домна, нібы пацерка старая,
Пускае сталь гарачую цячы.
Зіма і сталь...Гарачы і халодны...
Заўжды процістаянне на зямлі.
А позірк часу сцелецца не роўны-
Яго таксама шлакам залілі.
І ён паплыў у мора цераз хвалі.
Разнёс адбітак мокры па вадзе.
Адно сняжынкі мяккія хавалі
Асколкі часу ўсюды - і нідзе...

ВЯСНА Ў ГОРАДЗЕ ГАРНЯК

Зямля – як чорная патэльня...
Ты ног не выцягнеш з яе...
Ідзе дамоў начная змена,
Як толькі сонца ўстае.
Ды пах сучасны антрацыта
Плыве над горадам штодзень.
Вясна жывая, нібы світа,
За зменай майскаю ідзе.

І водар сонца маладога
Страсае церыкон стары...
Пчол на акацыі так многа,
Што хоць ты ў прыгаршчы бяры...
3/09-2014 г.

ВАЙНА Ў ДАНБАСЕ

Верасень. А школы не працуюць,
Бо ідзе сапраўдная вайна...
Толькі пушкі весела лупцююць-
Тут гучыць мелодыя адна.
Быццам людзі звар'яцелі раптам...
Быццам хто ім шлях у свет закрыў...
У руінах сённа тая шахта,
Дзе заўсёды дух свабоды быў.
Толькі горкі дым плыве над імі
І ляжаць забітыя байцы...
Дзеці там становяцца другімі,
Каб навуку страшную прайсці...
Але заўтра будзе перамога!
Верыць мой замучаны Данбас...
Будзе мір. І я прашу ў Бога
Каб такое не спаткала нас...
8-09-2014 г.

НЕ ЗАБІВАЙЦЕ...

Ой, спыніся лета...
Не ідзі далей...
Забіваюць дзетак,
Маладых людзей.
Забіваюць маці,
Спальваюць масты
І святло ў хаце,
Дзе свяціўся ты.
Толькі дым лунае
І гарыць зямля.
...Нітачка льняная,
Ці на свеце я?..
8-09-2014 г.

РАЗБІТЫЯ НАДЗЕІ

Марыупаль, Гарняк, Недрыгайлаў...
Гарады, дзе прайшла маладосць.
Там я з мужам свабодна гуляла,
А цяпер – украінская злосць.

І жыццё – як асколкі пасуды
Паміж тых украінскіх дарог...
Там вайна... Паглядзіце - усюды
Мінамётаў і гаубіц зрок.
Тут было кукурузнае поле...
Там сланечнікі спелі з аўсом...
Дзе пшанічнае ззяла раздолле-
Нібы смерць праляцела з касой.
І не хочацца бачыць ўсё гэта,
Толькі зноў у навінах гучыць
Як вязуць у Растоўскую дзетак,
Каб спакойна пад зорамі жыць...
12-09-2014 г.

НА ПЕНСІІ

Мае сяброўкі пастарэлі...
Усім – даўно за 60.
Але ў душы не адгарэлі
Надзеі нашы - ззяе сад.
Цяпер мы ўсе пенсіянеры...
Жыві паціху і пішы
Да Машы, Анечкі і Веры,
І думкі словам варушы.
Але як блізка ўсё такое:
Усмешкі тыя і сляды,
Дзе першабытнаю ракою
Плылі мы ў лепшыя гады...
Ці думаў хто, што будзе сёння
На сцежках нашых ліцца кроў?
І тут, дзе марылі мы – бойня
І наламалі столькі дроў!..
12-09-2014 г.

ЧОРНАЕ СОНЦА

Сонца вылезла з цёмных прастораў
І плыве сабе ціха праз нас...
Толькі недзе ў Данеччыне гора,
Калі дзеці пакінулі клас.
Там даўно не выходзяць на працу-
Зноў бамбілі і школы, і сад.
І асколкі разнесла па пляцу,
А над горадам цешыцца “град”.
Колькі будзе такое вар’яцтва?
Плача край, дзе ваююць усе,
А над ім пацяшаецца гадства-
Чорнай жабы атруту нясе.

Не магу я смяцца с'ягодня,
Калі людзі – мае землякі,
Уцякаюць з Радзімы няроднай-
Б'юцца там ужо месяц які...
Там сягоння не бачаць усходаў-
Сонца вырасла чорным даўно.
Падымаецца зноў над народамі
Невыказнае гора адно...
13-09-2014 г.

ДАНБАС

Няроўныя пасадкі
Акацый, тапалёў...
Дарог шырокіх паскі
І велічнасць палёў.
Пад небам - цэрыконы,
Парода аж дыміць...
У іх свае законы:
Без вугалю не жыць.
І так здаўна бывала,
І будзе так заўжды,
Каб шахта здабывала
Тут вугаль на гады.
І не забіць ніколі
Свабоды дух святы,
Калі гудуць у полі
Снарады, як браты.
15-09-2014 г.

СУСТРЭЧА З АЗОЎСКІМ МОРАМ.

Неба з морам зліліся ў абдымках-
Вочы рэжа яскравы блакіт...
Толькі ззяе празрыстая дымка
І пыве цеплаход, нібы кіт.
Захлынулася сэрца ад шчасця:
Гэта мора, ці мроіцца ў сне?
Захацелася птушкай прыпасці
Да прасторы, што снілася мне.
Ах, як велічна дыхала мора!
Як краналася стомленых ног!
А на беразе высіўся горад
Як жывы перавернуты стог...
Не сатрэцца сустрэча ніколі
Паміж тысячай розных падзей-
Як купаліся чайкі на волі
І мой след на азоўскай вадзе...

Верасень 2014 г.

НА БУЛЬВАРЫ

На Прыморскім бульвары
Мы стаялі з табою...
А вакол – толькі твары,
Толькі людзі з любоўю.
Цень акацый, таполяў...
Водыр ружаў чароўных...
І марской пахла соллю
На прыступках няроўных.
Як свяціліся вочы
І натхненне спявала...
Ты сустрэўся аднойчы-
Я цябе пакахала 15-09-2014 г.

РАНИЦА

Ружавеюць хвалі залатыя-
Сонца недзе на глыбокім дне.
Толькі ззяюць воблікі святыя
І глядзяць у вочы ціха мне.
Раніца празрыстая світае...
Гукі ўсе становяцца мякчэй...
Першаю ўсмяшкаю вітае
Пацалунак радасных вачэй.
І адразу вынесла на волю
Сонейка чырвонае з глыбінь...
Як запахла радасцю і соллю.
Як у мора ль'ецца неба сінь...
15-09-2014 г.

ТЭЛЕФОННАЯ РАЗМОВА

Пазваніла цётцы ў Марыупаль:
-Як жыццё? Ці хоць не б'юцца ў вас?
Адказала цётка:
“Час – як вугаль...
Чорны і жывы, нібы Данбас...
Трохі самалёты праляталі-
Страху нарабілі іх сляды.
Ну і на ўскраінах стралялі-
Каб жа горшай не было бяды!
А пакуль усё ідзе, як трэба:
Пенсію даюць і праца ёсць.
Трохі малака і булку хлеба-
Вось і ўсё, што маем...”

Ну і злосць...”

...Так мы з маёй цёткай размаўлялі

І я зноў вярталася туды,

Дзе надзеі чайкай узляталі

І аб бераг біліся гады.

Там цяпер зусім другое лета

І не тыя людзі, што тады.

Толькі і застаўся позірк кветак,

Перазвон акацый маладых...

29. 09. 014 г.

ДЗЕНЬ ВЕДАЎ У ДАНЕЦКУ

На месяц пазней у школах

Школьны звiнiць званок.

Круцiцца лёсу кола,

Новы расцвiў вянок.

Дзецi прыйшлi вучыцца,

А за ракой гуло:

Выла вайны ваўчыца-

Не па яе было.

Толькi звiнеў званочак-

Радасцю зьяў Данбас,

Бо i сыноў, i дочак

Клiкаў святочны клас!

1. 10. 2014 года.

ТРАГЕДЫЯ НАРОДА

Накрыла зноў снарадамі

І школу, і аўтобусы...

Лупцююць горад “градамі”-

Камусьці лягуць бонусы.

А дзень гарэў усмешкамі,

Дзiцячымі малюнкамі...

Палаў жывымі кветкамі

І радасці карункамі.

Каму за гэта спішацца?

Каму не паздаровiцца?

Хто велiчна ўзвышыцца

За ўсё, што сёння робiцца?

За кроў усю пралiтую,

За слёзы дзетак – сiратаў

І за душу забiтую

Адказа гэты вырадак!

2. 10. 014 г.

ЦЫКЛ ВЕРШАЎ

“БЕЛАРУСКАЯ ВОСЕНЬ”

У клёна – рыжыя вусы,
Залатаная шапка...
А летам майку ён насіў
І без наколак лапка.
Чаромха скінула прыкід-
Ён парудзеў за лета,
Але яе галюткі від
Як восені прыкмета.
Вярба счарнела ад тугі,
Што холад наступае
І верасень – зусім другі,
Не той, што быў у мае.
Але як хораша вакол,
Нібы другое лета
І нехта сцэле над ракой
Свой гумар перагрэты...
15-09-14 г.

ГРЫБЫ

Пайшлі грыбы...Апенкі, бабкі...
Храслі, радоўкі, маслякі...
Баравікі змянілі шапкі
І апранулі армякі.
Зялёнкі вымылі галоўкі-
Таксама думаюць адно...
Ну, а лісічкі строем лоўкім
З-пад моху вылезлі даўно.
Тут проста так не пройдзеш міма:
Праўдзівік вырас на шляху...
Не проста грыб, а супер – прыма!
...І носяць людзі па мяху...
16-09-2014 г.

СЯЎБА

Загулі маторы-
Сеюць на палях.
Дзень ужо каторы
Не сціхае шлях.
Сеялкі загрузаць
І пайшлі далей...
Цэлы дзень у крузе,
Каб было цяплей.
А праменне грае
І жаўцее клён...

Беларускім краем
Ганарыцца ён.
16-09.

ВЕРАСЕНЬ

Яшчэ шпакі і ластаўкі
Гуляюць ля ракі,
Але на лаўцы ласкавай
Бабулькі і дзядкі.
Паселі сабе цесненька-
І гутарку вядуць,
Як заціхаюць песенькі
І ножкі не ідуць.
А сонца грэе промнямі,
Каб пасядзець даўжэй
І расказаць пра роднае,
Што ўсім найдаражэй...
Калі яшчэ сустрэнуцца?
Ці будуць жыць вясной?
І ад сустрэчы грэюцца
Не цэлам, а душой...
16-09-2014 г.

У ЛЕСЕ

Прыціхлы лес...
Злятае ліст...
На сцежцы спрэс
Асенні твіст.
Вакол грыбы
І мох густы,
І цень рабы
На ўсе кусты.
Смяецца дуб,
Што слабакі.
А сівы чуб
Зазяў – такі...
16-09-14 г.

БЕЗ ЛЮДЗЕЙ

Зарос так густа без людзей
Мой лес стары і добры...
Цяпер туды ніхто не йдзе-
То ціск у іх, то робры.
Усе сцяжыны ў крапіве,
Альбо ў кустах калючых.
Хоць столькі ягад у траве,

У кветачках гаючых.
Злятае лісце пакрысе
На тонкія галіны
І толькі дзень жывы нясе
Той водыр салаўіны...
17-09-14 г.

РАДАСЦЬ

Захацелася прапасці
У палях зялёных,
Каб да радасці прыпасці,
Да узгоркаў родных.
Да маленькіх успамінаў,
Што шукаюць волі
І пачуць матывы гімнаў
У зялёным полі.
Восень...восень залатая...
Толькі ззяе неба
І праменьчык заплятае
Павуцінкі срэбра...
А яна ляціць далёка,
Дзе начуе лета
І буслоў чароўны клёкат,
І ўсмешкі дзетак...
17-09-14 г.

ДРУГОЕ ЖНІВО

Паспела кукуруза,
Пара касіць такой...
Ляціць уніз у кузаў
Зялёнаю ракой.
Спявае наваколле-
Жніво другое йдзе...
Аж пасвятлела поле
І бор густы гудзе.
Камбайн так хутка косіць-
Не паспявае дзень
І аблачынку носіць,
Каб дзе схавацца ў цень.
Адно шпакам раздолле
І хуткім вераб'ям:
Ляці сабе на поле
І пір заказвай там...
18-09-014 г.

БЕЛАРУСКАЯ ВОСЕНЬ

Ападаюць яблыкі і слівы...
Лісце сцэле свой руды дыван...
І прыходзяць холаду прылівы,
Як пад ранак – ласкавы туман.
Хоць яшчэ і ластаўкі лятаюць,
І не плачуць горка жураўлі-
Толькі ранкі жоўтыя світаюць,
Толькі павуцінкі паплылі.
Я люблю асеннія малюнкi...
Пазіраю доўга на прастор...
А на клёнах - жоўтыя карункі,
Як прыгожай восені ўзор.
Недзе ёсць адметныя мясціны,
Што чаруюць восеньскай красой.
Толькі беларускія карціны
Лепшыя - у іх малюнак свой...

18. 09. 2014 г.

РАНАК

Спявае малінаўка ранкам...
Так хораша песня гучыць.
А сонца смяецца над ганкам
І хочацца радасна жыць.
Раса аж зліваецца з сонцам
І ззяе бурштынам нябёс.
Сініца ляціць у ваконца-
У некага зменіцца лёс.
Такая пяшчотная песня
Нябеснае нешта нясла-
Аж сэрцу становіцца цесна
І хочацца вершы пісаць.

18. 09. 014 г.

АСЕННЯЕ

Сцелецца восень салодкая
Дымам ад спаленых мар...
Радасць узыйдзе кароткая-
Аж усміхаецца твар.
Гэта ж пасеялі воблакі
Думы свае на зямлі,
Толькі празрыстыя воблікі
Зноў матыльком паплылі.
Не забівайце над кветкаю
Промня халодным дажджом.
Цешыцца разам з паэткаю

Вершаў напоўнены дом...

19. 09. 014 г.

ДАКОПКІ

Бульба стала галоўнай у нас
Пасля самага першага – хлеба.
Бо яна і пад мёд, і пад квас...
Бо яна – гэта тое, што трэба!
Беларусу без бульбы - ніяк
А ні ў лес, ні на поле, ні ў хату.
Бо без бульбы ты проста лайдак-
Хоць мяшэчак, а выдзеліш брату.
Як пасадзіш насенне вясной-
І да верасня маеш работу:
То палоць, то абкошваць касой
І расце сабе бульба ў ахвоту.
А як прыйдзе пара – выбірай...
Гэта ж самы галоўны занятак.
Бульбяны пачынаецца рай
І клапоціцца кожная хата.
Цяжка, млосна, а трэба цярпець!
Бульба любіць, кабгнуліся спіны.
Каб да холаду злога паспець,
Не пакінуць, жывую, на кпіны.
А дакопкі надыйдуць – ура!
Нібы прыйдзе другое дыханне.
...Як мне восені тая пара
Падабаецца...
Быццам спатканне...
19. 09. 014 г.

АСЕННЯЯ ДАРОГА

Блішчыць дарога пад дажджом
І коціцца далёка...
А сцежка туліцца вужом
І прападае лёгка.
Па сцежках ходзяць грыбнікі-
Аматыры збірання
І зорка сочаць ляснікі
Ад ранку да світання.
У кожнага напрамак свой,
Шукаюць шчасця людзі...
Дарог нязведаных сувой
Заўсёды светлым будзе.
22.09.

КАСТРЫЧНІК

Палае клён кастрычніцкім агнём,
Нібы тут восень дрэвы падпаліла
І мне здаецца гэта дзіўным сном-
Яшчэ вясны не высахлі бяліла.
Смяюцца ў полі ціха васількі...
Рамонкі зноў узвысілі галоўкі...
А небасхіл спяшаецца які!
Аж верасень уцёк ад іх нялоўка.
Няма ў прыроды розніцы,
Ды ўсё ж-
Як сэрца ў бярозы зашчымела,
Нібыта ў грудзі засадзілі нож
І охры банку вылілі нясмела.
Стаіць кастрычнік, звязаны да ног,
Сваёй незразумелай павуцінай...
І пахне шчасцем задрамаўшы стог,
І рвецца лёс, як тонкая націна...
4. 10. 014 г.

ЦЫКЛ ВЕРШАЎ “ЛЮБОЎ МАЯ АДЗІНАЯ”

Над асенняй зямлёй успаміны
Зноў у вырай далёкі ляцяць
І вяртаюцца ў сэрца Ірыны,
Дзе да часу святочнага спяць.
Каб не мора – было б па-другому:
Толькі мора забрала любоў...
Як жа светла і шчыра дадому
Мы вярталіся птушкамі зноў.
Але ўсё абарвалася раптам-
Быццам выстралам збіла навек
І плыве над самотнаю хатай
Толькі мой нерастрачаны век...
Ты застаўся ў марах прыгожым-
Смерць пакінула гэты залог...
Я адна...
Ды пад позіркам Божым
Толькі памяць жывая і Бог...
3-4. 10.014 г.

МОЙ ПЛАЧ.

Пасяджу на камяні самотным...
Трохі пагарую пра цябе...

Дзень стаіць ахоўнікам высотным,
Толькі не схавае ад сябе.
Колькі ўжо адна на белым свеце?
Толькі неба ведае і я.
Ну і мой далёкі сябар – вецер...
Вось і ўся маленькая сям'я.
Эх, як плыў усмешкаю сагрэты,
Нашай долі звонкі карабель
І застаўся, вершамі сагрэты,
Той малюнак – шчасця акварэль...
Хай жыве...
Пайду па цёплым сцежкам
У вясну, гарачую яшчэ,
Дзе твая шчаслівая ўсмешка
Разам з песняй весела цячэ...
3.10. 2014 г.

АД ЖАНЧЫНЫ...

Ад жанчыны мы ўсе...
Ад жанчыны...
З рук яе, з воч яе, з дабрыні...
У сэрцы родным, Вялікім,
Айчынным-
Там глыбока карэнне радні...
Ад матулі мы ўсе...
Ад матулі...
Як працяг яе думак і мар.
Яна словам чароўным атуліць-
І засвеціцца радасцю твар.
Ад Радзімы мы ўсе...
Ад Радзімы...
Ад яе даляглядаў святых...
Бо Радзіма і маці-
Адзіны.
Як дыханне-
Як выдых...
Удых...

ЗАЛАТОЕ ВЯСЕЛЛЕ

Залатое вяселле...
Залатыя гады...
За сталамі паселі
Малада... малады...
Хоць сівыя ўжо скроні
І нашчадкі вакол-
Але лès у кароне

Залатою ракой...
Красавалі паўвека,
Шлях прыгожа прайшлі,
На руках чалавека,
Як алмаз мазалі.
Толькі сэрца такое,
Як паўвека назад:
Пачуццё маладое
І душа, нібы сад...

ШЧАСЦЕ

Не перайначу, не пераплачу-
Адно малюся на светлы дзень.
І на здароўе, і на ўдачу,
Яшчэ на сэрцы другіх людзей.
Прыходзяць вершы-маё збавенне.
Прыходзяць думкі-маё крыло...
І бачу шчасце ў малым імгненні,
Якое разам са мной было.

Я ДУМАЛА

Я думала-усё міне:
Сцяжыну лёгка перабегчы...
А ты прыходзіў да мяне,
Нібыта вінаваты ў нечым.
Сплыла вясна...
Растаў той сум...
Стаю адна на сцежцы лёсу.
І бачу ў восені-вясну,
У ноце сумнай-шматгалоссе.
Я думала-забудзем мы
Шурпаты дзень...
Калючы вечар...
А паміж намі-звон зімы
І адзінота, нібы вечнасць...

РОЗДУМ

Заблукала шчасце на двары.
Збілася-не вернецца дахаты...
Млечны Шлях аддалена гарыць-
Недзе там і позіркі, і даты.
І не раз пытаю:
“-а чаму?..”
Не адкажа нават ноч святая...
І наіўна свеціцца яму

Хата наша,
Без яго пустая.
Можа цераз пацеркі гадоў
Некалі сустрэну выпадкова.
Толькі тое, што сплыло вадой,
Так глыбока ўціснула падкова...

* * *

...Залатым пярсцёнкам мясяц
Ззяе з вышыні...
Каля воч маіх пагрэйся-
Сонечна зірні.
Паглядзі, як дрэмле вечар
Ціха над ракой...
Абдымі мяне за плечы
Маладой рукой.
Будзем доўга жыць з табою,
Як жыве зямля.
І пяшчотай, і любоўю
Уваскрэсну я...

...ПАЙШОЎ

Ты пайшоў-і толькі цень ад дуба...
А на сэрцы музыка жыла.
Гэтак неабдуманна і груба
Пакамечыў...выкінуў...зламаў...
Ты пайшоў-прыгожы, горды, грозны,
А на сэрцы плакала вясна.
І ляжаць глыбокія барозны,
Дзе спявала чыстая раса.

* * *

...Не згубі мяне ў сабе
Паміж клопатам будзённым.
Хлебам, сонейкам надзённым-
Не згубі мяне ў сабе.
Пройдзе час-я прарасту
Ў сэрцы промнем адмысловым.
Не патрэбны будуць словы...
Пройдзе час-я прарасту.
Не згубі мяне навек...
Мы адзін другога клічам
І гады без шчасця лічым,
І шукаем цэлы век...

АКЕНЦА

Успаміны-акенца ў мінулае...
Як жа хораша сэрцу майму,

Бо туды невымоўна сцягнула я
Адышоўшую нашу радню.
Там смяюцца дзядуля з бабуляю
І гаворыць хрышчоны са мной.
Не забіты нямецкаю куляю
Татаў брат, не ўбачаны мной.
Там жывыя суседзі і родзічы...
Дзядзькі... Цёткі... І проста -Дзяды,
Пра якія не думаем, ходзячы...
Проста – продкі! А можа- сады?
З імі добра...Атуляць, нябачныя-
І адчую душэўны пад'ём,
Быццам згадка аб іх
Штосьці значыла...
І асвеціцца продкамі дом...